

International Science Group

JSG-KONF.COM

III

**INTERNATIONAL SCIENCE CONFERENCE
ON E-LEARNING AND EDUCATION**

Lisbon, Portugal

February 2 – 5

ISBN 978-1-63684-354-4

DOI 10.46299/ISG.2021.I.III

**III INTERNATIONAL SCIENCE
CONFERENCE ON E-LEARNING AND
EDUCATION**

Abstracts of III International Scientific and Practical Conference

Lisbon, Portugal
February 2 – 5, 2021

PEDAGOGICAL SCIENCES		
35.	Abaturov A., Nikulina A. ENSURING CONTROL OF STUDENTS' KNOWLEDGE IN DISTANCE LEARNING	146
36.	Arystova L. ПРИНЦИПИ МУЗИЧНОГО НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ	152
37.	Barannyk S., Barannyk C., Shevtsov V. ASPECTOS METODOLÓGICOS Y EDUCATIVOS DE LA FORMACIÓN DEL FUTURO CIRUJANO ESPECIALIZADO CUALIFICADO	157
38.	Dorosh T., Lebedeva V. СПЕЦИФІКА ПРОВЕДЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ МУЗИЧНИХ ЗАНЯТЬ У ЗВО В ДИСТАНЦІЙНОМУ РЕЖИМІ	162
39.	Gataullina Z., Makhayeva A. USAGE OF EDUCATIONAL ONLINE PLATFORMS FOR FORMING PROFESSIONAL LEXICAL SKILLS AT ECONOMIC UNIVERSITY	166
40.	Heronovych M. CONVERGENCE ONLINE 15 TECHNIQUES FOR BRINGING TOGETHER STUDENTS IN ONLINE LEARNING	170
41.	Husak L.Y., Vorobiova T.V. DISTANCE LEARNING VIABILITY IN TEACHING ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES	178
42.	Kamiyeva G., Moldakhmetova Z. ИНФОРМАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В ОБРАЗОВАНИИ (НА ПРИМЕРЕ КАЗАХСТАНА И ТУРЦИИ)	181
43.	Kashchenko O., Narbutova T., Volokhova G. THE ROLE OF THE CASE-METHOD IN IMPROVING THE EFFECTIVENESS OF TRAINING MEDICAL STUDENTS IN DISTANCE EDUCATION	187
44.	Khalina V., Butskiy V. DEVELOPMENT OF TRANSFORMATION LITERACY	189

СПЕЦИФІКА ПРОВЕДЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ МУЗИЧНИХ ЗАНЯТЬ У ЗВО В ДИСТАНЦІЙНОМУ РЕЖИМІ

Dorosh Tetiana

Ph.D. of Sciences in Public Administration,
Professor of Piano Municipal establishment
«Kharkiv Humanitarian-Pedagogical Academy»

Lebedeva Vlada

Student of Municipal establishment
«Kharkiv Humanitarian-Pedagogical Academy»

У зв'язку з інтенсивним розвитком нових Інтернет технологій актуальними постають питання щодо модернізації освітнього процесу, пошуку нових форм і методів організації та проведення індивідуальних музичних занять за допомогою електронних мереж або інших засобів телекомунікації. Ці заняття мають бути такої ж високої якості, як й аудиторні (off-line), сприяти вдосконаленню набутих раніше знань, умінь та навичок у творчій діяльності, спиратися на той самий музичний та літературний матеріали, що допоможуть розв'язати проблемні питання. Тому актуальним є дослідження специфіки проведення індивідуальних музичних занять у закладах вищої освіти (ЗВО) у дистанційному режимі.

Методологічна основа дистанційного навчання висвітлена в працях З. Дубового, В. Бикова, В. Кухаренка та інших, які розглядають цей процес як сукупність сучасних технологій, де інформація подається в інтерактивному режимі за допомогою застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). Водночас, ми можемо констатувати про відсутність наукових досліджень, присвячених специфіці проведення саме індивідуальних музичних занять у ЗВО в дистанційному режимі (у нашій праці – заняття зі спеціального музичного інструмента, фортепіано).

Особливості проведення дистанційних занять у ЗВО чітко визначені нормативно-правовими актами України, зокрема в наказі «Про затвердження Положення про дистанційне навчання»: наказ МОН від 25.04.2015 р. № з0703-466 (зі змінами, внесеними згідно з наказом МОН України від 21.08.2015 р. № з0923-15) [6]. Цей документ розкриває основні засади, особливості організації навчального (навчально-виховного) процесу з використанням технологій дистанційного навчання (ДН). Варто зазначити, що дистанційна освіта трактується як індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається у взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу в спеціалізованому середовищі [4]. Це середовище характеризується тим, що суб'єкти освітнього процесу знаходяться на відстані між собою в просторі й (або) у часі, але в той же

час здобувачі мають нагоду підтримувати діалог за допомогою засобів телекомунікації [5, с. 173].

Автори посібника «Технологія створення дистанційного курсу» виділяють зворотний зв'язок між викладачем і здобувачем освіти як важливий компонент дистанційного освітнього процесу, що дозволяє враховувати результати аналізу навчальної діяльності, отримані на підставі даних моніторингу процесу навчання, впливати на їхнє покращення й відповідно з цим оперативно керувати діяльністю здобувачів освіти та вдосконалювати її [2, с. 221].

З. Дубовий розглядає дистанційне навчання як оптимальний спосіб втілення в життя гасла «освіта впродовж життя». Ми погоджуємось із його думкою про те, що взаємодія суб'єктів у дистанційному форматі забезпечує безперервність та інтерактивність освітнього процесу [3, с. 68, 76].

Безперервність відбувається зі здобувачами ВО під час проведення індивідуальних музичних занять як в off-line, так і в on-line режимах. Нині широко застосовуються різноманітні платформи, програми для дистанційного процесу, що підвищують мотивацію навчальної діяльності здобувачів освіти та рівень засвоєння знань, створюють умови для взаємного спілкування суб'єктів. Слід указати, що на індивідуальних музичних заняттях взаємодія здійснюється синхронним засобом комунікації, де обмін інформацією проходить у реальному часі й передбачає одночасну участь викладача та здобувача освітнього процесу. Це й спільна робота над музичними творами, активний обмін думками, сумісне обговорення проблемних питань тощо в режимі реального часу. Обговорення мотивує майбутнього фахівця на пошук нової інформації для відповіді на нові запитання, що виникають.

Тривалість індивідуальних музичних занять зі спеціального фортепіано – 40 хвилин. Оскільки вони проводяться у форматі реального часу, то альтернативним варіантом зв'язку віч-на-віч є програма Google Duo, яка швидко приймає відеодзвінок, передає зображення та звук (без затримки та відлуння). Для цього має бути якісний Internet-зв'язок по радіоканалу або мобільний чи супутниковий Internet.

Формат індивідуальних музичних занять зі спеціального фортепіано в дистанційному режимі дозволяє учасникам освітнього процесу:

- обирати зручний час для творчої співпраці, ураховуючи інтереси всіх учасників;
- навчатися й отримувати послуги вдома, не відвідуючи ЗВО;
- підтримувати комунікативну взаємодію зі всіма здобувачами освіти;
- швидко отримувати зворотний зв'язок із викладачем;
- приділяти більше часу самостійній роботі над музичними творами, відпрацьовувати технічні труднощі у виконанні інструментальних п'єс, розширювати музичний світогляд (знайомитись із творчістю професійних виконавців на YouTube-каналі, аналізувати, порівнювати їх інструментальну гру зі своєю);
- залучатися до розмаїтих дистанційних заходів.

Розглянемо як проходить індивідуальне музичне заняття зі спеціального фортепіано в дистанційному режимі, де акцентується увага на виразному

відтворенні художнього образу в творах дитячого репертуару. Зв'язок відбувається через програму Google Duo, що дає можливість не тільки здійснювати голосове спілкування, а й бачити один одного в реальному часі. Застосування цієї програми в дистанційному режимі поживляє освітній процес, робить його зручним під час комунікації. Мобільний телефон розташовується таким чином, щоб видно було руки на фортепіанній клавіатурі виконавця, його обличчя (обирається зручний куточок екрану), правильна посадка за музичним інструментом. Репертуар складається із маршів (І. Кишка, О. Тілічеєвої), гопака (Ю. Щуровського), українських народних пісень «Галя по садочку ходила» та «Женчикок-брєнчикок». Обов'язковим музичним матеріалом також є «Пісня Лисички» з опери «Коза-Дереза» (М. Лисенка). У маршах відпрацьовується чіткий пунктирний ритм, динамічні нюанси, бадьорий, піднесений настрій. Щоб уникнути прискорення або уповільнення темпу, виконавець грає партію мелодії, дивлячись в екран на викладача, який диригує в такт музичного тексту, посилюючи жестом сильну долю (уявляти крокування).

В українському народному танці «Гопак» за допомогою характерних штрихів (*staccato* та *non legato*) імітуються карколомні стрибки, підскоки, присядки, швидкі обертання тощо. Хлопками в долоні демонструються енергійні танцювальні рухи, а далі переноситься ця спритність на клавіатуру, у звуках відтворюється темперамент козацького танцю.

Ураховуючи жанр творів – українських народних пісень, слід дотримуватись темпу виконання, виконавської культури, якості звуковідтворення. У процесі дистанційних занять обговорюється художній образ, здійснюються пошуки відповідної динаміки, артикуляції, звертається увага на ритмічну будову музичних фраз (музичний матеріал супроводжується словесним текстом). Власне такого роду опрацювання українських народних пісень є найбільш цінним і потрібним у подальшій професійній діяльності майбутніх фахівців музичного мистецтва, що допомагає найбільш реальному способу виконання, виходячи передусім із композиційних особливостей твору. Особливої уваги заслуговує питання дихання в піснях. У цьому контексті слід дотримуватись практичних рекомендацій викладача:

- знати в нотному тексті місця дихання співака;
- зазначити в музичному матеріалі моменти дихання спеціальною позначкою над нотним станом – V;
- уявити дитячу аудиторію, кивком голови показувати моменти дихання;
- зберігати цільність слова в сольному виконанні на відміну від ланцюгового дихання в хорі (не допускати словорозрив);
- дотримуватись пауз відповідної тривалості (її величину не дозволяється скорочувати чи подовжувати);
- відчувати чистоту інтонування (не відхилятися від початкового звуковисотного рівня);
- знати гармонічний аналіз пісень, щоб бути спроможним здійснити транспонування в зручній для дітей тональності.

Такий підхід, на нашу думку, допоможе виконавцеві бути послідовним у своїй роботі, дотримуватись правил відтворення пісенних творів, вчасно уникати

помилки й неточності, нарешті – відпрацювати власний стиль виконання народних пісень, що є певним показником зрілої майстерності. Такий же принцип варто застосовувати у виконанні «Пісня Лисички» з опери «Коза-Дерева» (М. Лисенка), де зберігаються самобутня краса й мелодійна виразність народних пісень. Весела грайлива пісенька Лисички, яка виступає в опері як позитивний персонаж, відтворюється плавною, гнучкою мелодичною лінією. За допомогою засобів музичної виразності вимальовується чепурна, кокетлива, симпатична хазяйка, яка «не сидить без діла». Опера розрахована на дітей дошкільного та молодшого шкільного віку, усі популярні народні мелодії оброблені в зручному діапазоні, що відповідають вокальним можливостям виконавців [1, с. 21]. Саме на вмінні яскраво образно й художньо виправдано інтерпретувати музичні твори акцентується увага під час проведення індивідуальних музичних занять, що відбуваються в дистанційному режимі.

Підсумовуючи вищевикладене, ми можемо констатувати, що дистанційний процес посилює роль тих, хто навчається, і відповідає сучасним освітнім стандартам як за змістом, так і за організаційними формами та методами навчання. Застосування нових програм і платформ у дистанційній освіті під час проведення індивідуальних музичних занять є перспективним напрямом і потребує подальшого, ґрунтовного дослідження.

Список використаних джерел:

1. Андрієвська Н. Дитячі опери М. В. Лисенка. Київ, 1962. 82 с.
2. Биков В. Ю., Кухаренко В. М., Сиротенко Н. Г., Рибалко О. В., Богачков Ю. М. Технологія створення дистанційного курсу : навч. посіб. ; за заг. ред. В. Ю. Бикова та В. М. Кухаренка. Київ : Міленіум, 2008. 324 с.
3. Дубовий З. С. Формування самостійності майбутніх учителів музики у процесі дистанційного навчання : дис. канд. пед. наук: 13.00.02. Кривий Ріг, 2019. 260 с.
4. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні (затверджено Постановою МОН України В. Г. Кременем 20 грудня 2000 р.) <http://www.osvita.org.ua/distance/pravo/00.html>
5. Кудрявцева С. П., Колос В. В. Міжнародна інформація : навч. посібник. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2005. 400 с.
6. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження положення про дистанційне навчання». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#n18>. № 466 від 25.04.2013 (дата звернення : 04.01.2021).